

Actieve raadsinformatie

Registratienummer 2020-111

Datum:	1 december 2020
Van collegelid:	J.W Wiggers
Aan:	Raads- en commissieleden
Onderwerp:	Tijdelijke wet maatregelen Covid-19

Inleiding

Op 27 oktober heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm). De datum van inwerkingtreding is vooralsnog voorzien op 1 december 2020. De Twm heeft consequenties voor de huidige crisisstructuur en voor de bevoegdheden van de voorzitter van de veiligheidsregio en de burgemeesters van de individuele gemeenten. Doordat er een verschuiving plaatsvindt van regionale naar lokale bevoegdheden betekent dit ook, dat er meer gevraagd zal worden van de individuele gemeenten.

Kernboodschap

De Twm heeft als doelstelling het creëren van een steviger democratische legitimatie van de maatregelen die nodig zijn voor het bestrijden van de epidemie en het bieden van een specifieke wettelijke basis voor maatregelen die grondrechten beperken. Ook biedt de Twm ruimte voor lokaal en regionaal maatwerk, waardoor gerichte maatregelen per gebied kunnen worden getroffen en andere gebieden niet meer beperkingen ondervinden dan nodig is. Het uitgangspunt blijft: landelijk waar het moet, lokaal waar het kan.

Van noodverordening naar ministeriële regeling

Met het inwerkingtreden van de Twm worden de noodverordeningen per direct ingetrokken. In plaats daarvan komen ministeriële regelingen die bepalen welke maatregelen landelijk, regionaal of lokaal gelden. De wet geeft burgemeesters de bevoegdheid om op concrete gevallen uitzonderingen of ontheffingen te verlenen wanneer de ministeriële regeling hierin voorziet.

Bevoegdheden burgemeester

Waar in de voorgaande periode van noodverordeningen het bevoegd gezag bij de voorzitter van de veiligheidsregio lag, krijgt de burgemeester met de Twm een grotere rol. Zo kan de burgemeester in bijzondere gevallen en na advies van de GGD uitzondering geven op bijvoorbeeld het verbod tot groepsvorming in een aangewezen plaats, het openstellen van een publieke plaats of het houden van een evenement. Daarnaast kan de burgemeester handhaven door middel van aanwijzingen, bevelen en een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom wanneer dit nodig is de naleving van regels te verzekeren. Dit geldt voor openbare plaatsen of vanuit besloten plaatsen (geen woning). Wanneer dit een ministeriële regeling wordt benoemd, kan een burgemeester plaatsen bepalen waar maatregelen gelden. Een burgemeester kan niet zelfstandig nieuwe maatregelen introduceren.

Verantwoording en bevoegdheid college van B&W en gemeenteraad

De Twm biedt de lokale mogelijkheid tot het voeren van debat over de maatregelen. Bijvoorbeeld over inzet van eventuele aanwijzingsbevoegdheden en ontheffingen en beleid achter handhaving. Kanttekening is, dat er landelijke kaders zijn en blijven en dat er in ministeriële regelingen kaders gesteld kunnen worden. In de wet is expliciet aangegeven dat de burgemeester (als zelfstandig bestuursorgaan) verantwoording aflegt aan de gemeenteraad conform de bepalingen in de gemeentewet.

In de Twm is echter geen specifieke verantwoordelijkheid benoemd voor het college van B&W. De Twm stelt, dat de burgemeester de betrokkenheid van het college van burgemeester en wethouders bij besluitvorming waarborgt. De burgemeester verstrekt de wethouders de informatie over de uitoefening van zijn bevoegdheden die zij nodig hebben voor de uitoefening van de taken van het college.

De gemeenteraad is in de afgelopen periode al op verschillende manieren geïnformeerd door middel van raadsinformatiememo's, mondelinge toelichting tijdens de raadsvergaderingen en door informatiebrieven van de veiligheidsregio. Dit zal met de komst van de Twm blijven gebeuren. Wel moet er met de raad worden afgestemd hoe de raad wordt geconsulteerd bij voorgenomen besluiten vanuit de wet. Deze verantwoording zou plaats kunnen vinden via een periodiek terugkerend moment tijdens een raadsvergadering.

Crisisorganisatie

Met de inwerkingtreding worden er weer meer bevoegdheden neergelegd bij de burgemeester. Het Regionaal Beleidsteam blijft actief met een meer coördinerende rol voor regionale afstemming. De voorzitter van de veiligheidsregio behoudt een coördinerende en signalerende rol. Hij verzamelt de nodige informatie over de lokale uitvoeringspraktijk. Als voorzitter van het regionaal beleidsteam heeft hij een rol bij de afstemming tussen gemeenten.

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie krijgt uiteraard ook te maken met de inwerkingtreding van de Twm. Waar de bevoegdheden en de uitvoering van de maatregelen eerder deels bij de veiligheidsregio waren ondergebracht, zal dit met de Twm grotendeels bij de burgemeester en dus de gemeentelijke organisatie komen te liggen. Bijvoorbeeld procedures met betrekking tot handhaving moeten met invoering van de Twm door de eigen juridische afdeling afgehandeld worden. Hierbij moet ook rekening worden gehouden met registratie en archivering. Ook zal er voor de aanvraag en afhandeling van ontheffingen op basis van de Twm een proces ingericht moeten worden. Deze processen, de coördinatie hiervan en de verantwoording vragen extra inzet en dus capaciteit van de gemeentelijke organisatie. Hoe verder het virus teruggedrongen wordt, hoe meer versoepelingen er komen, des te meer maatwerk wordt gevraagd van de gemeente.

De loketfunctie van de VNOG voor vragen over de noodverordening zal niet meer als zodanig functioneren. Vragen moeten centraal gesteld worden bij de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) aangezien het een ministeriële regeling betreft. Dit zal mogelijk een langere afhandelingsstijd tot gevolg hebben.

Bijlagen:

geen